

DĖL NACIONALINĖS KOVOS SU KORUPCIJA 2015-2025 M. PROGRAMOS IR JOS ĮGYVENDINIMO 2020-2022 M. TARPINSTITUCINIO VEIKLOS PLANO VYKDYMO

Dėl 1.1.7 priemonės *„parengti antikorupcinės aplinkos kūrimo ir integralumo valstybės ir savivaldybių valdomose įmonėse vadovą“*,

Ši priemonė Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos įgyvendinimo 2020–2022 metų tarpinstitucinį veiklos plano, patvirtinto 2020 m. lapkričio 4 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1232 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos įgyvendinimo 2020–2022 metų tarpinstitucinį veiklos plano patvirtinimo“ įtraukta atsižvelgiant į tai, kad 2019 m. EBPO priėmė ir paskelbė Antikorupcijos ir integralumo valstybės valdomoms įmonėms gaires, o tam, kad išvengti skirtingo gairių interpretavimo atskirose valstybėse narėse, numatė parengti šių gairių įgyvendinimo gidą. Gairių įgyvendinimo gidą EBPO planavo paskelbti dar šiais metais, tačiau šio gido parengimas užtruko ir paskelbimo terminas atidėtas iki 2021 m. vidurio. Priemonės įvykdymo terminai veikloms numatyti metų pabaigoje: parengti antikorupcinės aplinkos kūrimo ir integralumo valstybės ir savivaldybių valdomose įmonėse vadovą (iki 2021-12-31); organizuoti seminarą valstybės ir savivaldybių valdomoms įmonėms dėl antikorupcinės aplinkos kūrimo ir integralumo valstybės ir savivaldybių valdomose įmonėse vadovo praktinio taikymo (iki 2021-12-31)

Dėl 3.1.1 priemonės *„parengti bendrų koordinuotų patikrinimų atlikimo gaires, kuriose būtų numatyti atvejai, priemonės ir būdai, apimantys bei palengvinantys bendruosius ūkio subjektų veiklos priežiūros procesus“*,

Priemonės veikla – parengti bendrąsias koordinuotų patikrinimų gaires (mechanizmą), kuriomis vadovaujantis būtų užtikrintas bendrųjų koordinuotų patikrinimų su vienos ar daugiau ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių valstybės institucijų atstovais atlikimas yra vykdoma, tačiau terminas dar nepasibaigęs, priemonę numatyta įvykdyti iki 2021-12-31.

Dėl 4.1.3 priemonės *„Tobulinti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo ir Lietuvos Respublikos Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo nuostatas ir užtikrinti, kad tiekėjai, sudarę draudžiamus susitarimus, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatyme, būtų šalinami privalomai, o ne atsižvelgiant į perkančiosios organizacijos valių (išskyrus mažos vertės pirkimus)“*

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos įgyvendinimo 2020–2022 metų tarpinstitucinį veiklos plano, patvirtinto 2020 m. lapkričio 4 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1232 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos įgyvendinimo 2020–2022 metų tarpinstitucinį veiklos plano patvirtinimo“, priemonės, Ekonomikos ir inovacijų ministerija parengė Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimus (toliau – Įstatymo projektas), kuriais siūlo įstatymo 46 straipsnio 4 dalį papildyti nauju punktu ir nustatyti, kad perkančioji organizacija pašalina (šiuo metu – „gali pašalinti“) tiekėją iš pirkimo procedūros, jeigu ji bet kokiomis tinkamomis priemonėmis gali įrodyti, kad tiekėjas yra padaręs rimtą profesinį pažeidimą, dėl kurio perkančioji organizacija abejoja tiekėjo sąžiningumu, – draudimo sudaryti draudžiamus susitarimus, įtvirtinto Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatyme, pažeidimą ir jei nuo pažeidimo padarymo dienos praėjo mažiau kaip 3 metai. Įstatymo projektas 2020 m. gruodžio 31 d. raštu Nr. 4.5-82-3-5313 pateiktas svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija, siekdama visapusiškai įvertinti gynybos ir saugumo srities viešuosiuose pirkimuose keliamus klausimus bei supaprastinti šių pirkimų vykdymą, planuoja

artimiausiu metu kreiptis į perkančiąsias organizacijas dėl pasiūlymų Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo keitimui. Įvertinusi gautus pasiūlymus, taip pat Įstatymo projekte siūlomus pakeitimus ir jų atitiktį Europos Sąjungos teisės aktams, artimiausiu metu rengs įstatymo pakeitimo projektą, į kurį bus įtrauktos nuostatos, įgyvendinsiančios šią priemonę.

Dėl 4.1.4 priemonės „*Skatinti ir spartinti centralizuotų viešųjų pirkimų, vykdomų per viešosios įstaigos CPO LT elektroninį katalogą, valdymo ir prekių bei paslaugų kokybės ir efektyvumo užtikrinimo sistemos plėtrą*“ įgyvendinimo.

2020 m. viešosios įstaigos CPO LT elektroninis katalogas išplėstas 14 naujų pirkimo modulių:

- Vaistai;
- Vakcinos;
- Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) rangos darbai be projektavimo paslaugų;
- Automobilinės dujos iš degalinių;
- 95 benzinai ir dyzeliniai iš degalinių;
- Auditas;
- Draudimas;
- Dezinfekciniai tirpalai ir kiti tirpalai, nepriskirti vaistams;
- Gamtinės dujos;
- Maisto produktai (daržovės, mėsa, kiaušiniai);
- Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) rangos darbai su projektavimo paslaugomis;
- Automobiliai;
- Statinių ekspertizė;
- Kompiuterių nuoma.

Įgyvendinant šią priemonę 2020 metais panaudota 55,4 tūkst. Eurų ES struktūrinių fondų lėšų.

Dėl 4.1.5 priemonės „*Centralizuoti Lietuvos Respublikos Vyriausybei pavaldžių įstaigų viešuosius pirkimus*“ įgyvendinimo.

Siekiant centralizuoti Vyriausybei pavaldžių įstaigų viešuosius pirkimus parengtas ir 2019 m. gruodžio mėn. Lietuvos Respublikos Seimui pateiktas Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 82 ir 86 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji įstatymų projektai (Nr. XIII-P-4287). Šie teisės aktų projektai parengti siekiant nustatyti teisinį pagrindą Vyriausybei (taip pat ir savivaldybių taryboms) priimti privalomo pobūdžio sprendimus dėl jai pavaldžių įstaigų viešųjų pirkimų funkcijos centralizuoto atlikimo ir centralizavimo apimtys, pirkimus vykdysiančių centrinių perkančiųjų organizacijų ir jų funkcijų apimtys. Atsižvelgiant į tai, kad minėti įstatymo projektai dar nepriimti, taip pat į tai, kad Lietuvos Respublikos Prezidentas 2020 m. pavasarį pateikė Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo projektą, kuris numato kitokius pirkimų centralizavimo būdus, priemonės įgyvendinimas atidėtas iki kol Seimas priims atitinkamus Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimus. Planuojama, kad sprendimai dėl Vyriausybei pavaldžių įstaigų centralizavimo bus priimti per 6 mėn. nuo minėtų įstatymų pakeitimų priėmimo.

Dėl 4.1.7 priemonės „*Įvertinti Vyriausybei pavaldžių įstaigų viešųjų pirkimų centralizavimo poveikį ir teikti rekomendacijas savivaldybėms dėl pirkimų centralizavimo*“ įgyvendinimo.

Priemonė nepradėta vykdyti, nes yra tiesiogiai susijusi su 4.1.5 priemonės įgyvendinimu.

Dėl 4.1.8 priemonės „*Išnagrinėti tiekėjų įtraukimo į nepatikimų tiekėjų sąrašą praktinio taikymo problemas ir pateikti pasiūlymų dėl veiksmingesnio šios priemonės taikymo*“

Siekiant tinkamai įgyvendinti Europos Sąjungos direktyvų nuostatas ir Europos Sąjungos Teisingumo teismo (toliau - ESTT) sprendimus, Įstatymo projekte siūloma tikslinti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 46 straipsnio nuostatas, reglamentuojančias tiekėjo pašalinimą iš pirkimo procedūrų dėl blogai vykdytų ar neįvykdytų ankstesnių pirkimo sutarčių, atitinkamai tikslinamos ir nuostatos dėl nepatikimų tiekėjų sąrašo sudarymo.

Pažymėtina, kad Direktyvos 2014/24/ES 57 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad perkančiosios organizacijos gali pašalinti arba gali būti valstybių narių įpareigos pašalinti iš dalyvavimo pirkimo procedūroje ekonominės veiklos vykdytojus, esančius bet kurioje iš minėtoje nuostatoje nurodytų situacijų. ESTT byloje nurodė, kad „iš šios nuostatos formuluotės matyti, kad perkančiosios organizacijos, o ne nacionalinis teismas turi įvertinti, ar ekonominės veiklos vykdytojas turi būti pašalintas iš viešojo pirkimo procedūros.“ Kaip nurodyta Direktyvos 2014/24/ES 101 preambulėje, perkančiosios organizacijos teisė pašalinti konkurso dalyvį iš viešojo pirkimo procedūros visų pirma yra skirta tam, kad ji galėtų įvertinti kiekvieno konkurso dalyvio sąžiningumą ir patikimumą. Jei perkančioji organizacija būtų automatiškai saistoma trečiosios šalies atlikto vertinimo, jai tikriausiai būtų sunku taikant neprivalomus pašalinimo pagrindus skirti ypatingą dėmesį proporcingumo principui. ESTT byloje taip pat pažymėta, kad prieš nusprendama pašalinti tiekėją perkančioji organizacija turėtų atsižvelgti į padarytų pažeidimų nereikšmingumą arba į nereikšmingų pažeidimų pasikartojimą. Atsižvelgiant į tai, kad perkančiosios organizacijos sprendimai dėl Įstatymo 46 straipsnio 4 dalies 6 punkte nustatyto pašalinimo pagrindo taikymo nėra išimtinai siejami su teismo ar kitos institucijos sprendimais, Įstatymo projekte atitinkamai tikslinamos Įstatymo 91 straipsnio nuostatos dėl informacijos apie nepatikimus tiekėjus skelbimo. Įstatymo projekte siūloma skelbti daugiau informacijos apie tiekėjo įrašymą į šį sąrašą (pavyzdžiui, priežastys, kodėl nutraukta sutartis), kad perkančiajai organizacijai būtų lengviau įvertinti ar šalinti tokį tiekėją iš jos vykdomo pirkimo, ar ne.

Dėl pasiektų rezultatų įgyvendinant projektą „Verslo priežiūros sistemos tobulinimas“ (projekto kodas 10.1.4-ESFA-V-921-02-0001)

Projekto įgyvendinimas yra pratęstas iki 2021-05-23, įgyvendinant šį projektą iš viso projektui numatyta panaudoti 545,7 tūkst. €, iki 2021 m. vasario 1 d. panaudota 540,9 tūkst. €, suplanuotos 9 veiklos, iš jų 7 yra įgyvendintos: Priežiūros institucijų veiklos vertinimo kriterijų sudarymo ir taikymo rekomendacijų parengimas, Apklausos, kaip ūkio subjektai vertina priežiūros institucijų veiklą, atlikimo paslaugos (3 etapai siekiant įvertinti pokyčius projekto įgyvendinimo metu), mokymai, slapto kliento priemonė.